

**БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра рыторыкі і методыкі выкладання мовы і літаратуры**

Анатацыя да дыпломнай работы

**«РАЗВІЦЦЁ ВУСНАГА МАЎЛЕННЯ ВУЧНЯЎ НА ЎРОКАХ
БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ (5-8 КЛ.)»**

МАРЦІНОВІЧ Святлана Леанідаўна

Навуковы кіраўнік:
кандыдат педагагічных
наук, дацэнт Дылеўская В. Ю.

Мінск, 2021

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца: 74 с., 7 табл., 62 крыніцы.

Ключавыя словы: МОВА, ВУСНАЕ МАЎЛЕННЕ, МАЎЛЕНЧАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ, ВУЧНІ, УРОК, БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА.

Аб’ект даследавання: вуснае маўленне вучняў сярэдніх класаў.

Прадмет даследавання – асаблівасці развіцця вуснага маўлення вучняў на ўроках беларускай літаратуры ў 5-8 класах.

Мэта даследавання – вызначэнне асаблівасцяў развіцця вуснага маўлення вучняў на ўроках беларускай літаратуры.

Для дасягнення мэты ставяцца наступныя задачы:

- раскрыць змест паняцця «маўленчая дзейнасць»;
- даць характарыстыку вуснаму маўленню вучняў 5-8 класаў;
- акрэсліць праблемы развіцця маўленчай дзейнасці вучняў на ўроках
- высвятліць метады і прыёмы развіцця вуснага маўлення вучняў на ўроках беларускай літаратуры ў 5-8 класах.

Метады даследавання: тэарэтычныя, эмпірычныя, агульнанавуковыя.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: у працэсе працы раскрыты змест паняцця “маўленчая дзейнасць”; дадзена характарыстыка вуснаму маўленню вучняў 5-8 класаў; акрэслены праблемы развіцця маўленчай дзейнасці вучняў на ўроках беларускай літаратуры; высвятлены метады і прыёмы развіцця вуснага маўлення вучняў на ўроках беларускай літаратуры ў 5-8 класах.

Вобласць магчымага практычнага прымянення: матэрыялы даследавання могуць быць выкарыстаны ў курсе метадыкі выкладання беларускай літаратуры на II ступені навучання, а таксама ў практычнай дзейнасці настаўніка.

Аўтар працы пацвярджае, што прыведзены ў ёй тэарэтычны і практычны матэрыял правільна і аб’ектыўна адлюстроўвае стан вывучаемых пытанняў, а ўсе запазычаныя з літаратурных і іншых крыніц тэарэтычныя і метадалагічныя палажэнні і канцэпцыі суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

Актуальнасць даследавання праблемы развіцця маўлення вучняў заключаецца ў тым, што яна закранае ўсю сукупнасць міжасобасных адносін, у якія ўступаюць школьнікі. Недастатковае валоданне маўленнем з’яўляецца аб’ектыўнай прычынай, якая не дае магчымасці свабодна ўдзельнічаць у жыцці грамадства. На сённяшні дзень навучэнцы 5-8 класаў недастаткова гавораць на ўроках, практычна абыходзяцца асобнымі выказваннямі, аднаскладовымі адказамі «так» ці «не». Гэта адбываецца па розных прычынах: адсутнасць матываваных маўленчых сітуацый, якія ствараюцца настаўнікам; выключэнне патрэбы ў маналогу; элементарным няўменнем пісьменна выказаць.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 74 с., 7 табл., 62 источника.

Ключевые слова: ЯЗЫК, УСТНАЯ РЕЧЬ, РЕЧЕВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ, УЧЕНИКИ, УРОК, БЕЛОРУССКАЯ ЛИТЕРАТУРА.

Объект исследования: процесс изучения устной речи учеников 5-8 классов.

Предмет изучения: особенности развития устной речи учащихся 5-8 классов.

Цель изучения - речи учащихся на уроках белорусской литературы .

Для достижения поставленной цели ставятся следующие задачи:

- раскрыть содержание понятия «речевая деятельность»;
- охарактеризовать устную речь учащихся 5-8 классов;
- очертить проблемы развития речевой активности учащихся на уроках, выяснить методы и приёмы развития устной речи учащихся на уроках белорусской литературы 5-8 классов.

Методы исследования: теоретические, эмпирические, общенаучные.

Полученные результаты и их новизна: в процессе работы раскрыто содержание понятия “речевая деятельность”; дана характеристика устной речи учеников 5-8 классов; очерчены проблемы развития речевой деятельности учеников на уроках белорусской литературы в 5-8 классах.

Область возможного практического применения: материалы исследования могут быть использованы в курсе методики преподавания белорусской литературы на II степени обучения, а также в практической деятельности учителя.

Автор работы подтверждает, что приведенный в ней теоретический и практический материал правильно и объективно отображает состояние изучаемых вопросов, а все заимствованные из литературных и других источников, теоретические и методологические положения и концепции сопровождаются ссылками на их авторов.

Актуальность: Изучение проблемы речевого развития студентов заключается в том, что она влияет на всю совокупность межличностных отношений, в которые вступают школьники. Недостаточное владение речью – объективные причины, не позволяющие свободно участвовать в жизни общества. На сегодняшний день ученики 5-8 классов недостаточно разговаривают на уроках, практически обходятся отдельными высказываниями, односложными ответами «да» или «нет». Это происходит по разным причинам: отсутствие мотивированных речевых ситуаций, создаваемых учителями; исключение необходимости в монологе; элементарное неумение грамотно излагать.

ABSTRACT

Thesis: 74 p., 3 tab., 62 sources.

Keywords: LANGUAGE, ORAL SPEECH, SPEECH ACTIVITY, PUPILS, LESSON, BELARUSIAN LITERATURE.

Object of the research: the oral speech of middle school pupils.

Purpose of the research: to determine the peculiarities of pupils' oral speech development during the lessons of Belarusian literature.

Research methods: theoretical, empirical, general scientific.

Obtained results and their novelty: in the process of work, the content of the concept "speech activity" was revealed; the characteristics of pupils' oral speech in grades 5–8 are given; the problems of pupils' speech activity development during the lessons of Belarusian literature in grades 5–8 are outlined.

Area of possible practical application: research materials can be used in the course of Belarusian literature teaching methods at the II degree of education, as well as in the teacher's practical activities.

The author of the work confirms that the theoretical and practical material presented in it correctly and objectively reflects the state of the studied questions, and all theoretical and methodological provisions and concepts borrowed from literary and other sources are accompanied by references to their authors.

Relevance: The study of the speech development of students lies in the fact that it affects the entire set of interpersonal relationships in which students enter. Insufficient language skills are objective reasons that do not allow free participation in the life of society. Today, pupils of grades 5-8 do not speak enough in class, practically make do with individual statements, monosyllabic answers "yes" or "no". This happens for various reasons, i lack of motivated speech situations created by teachers; eliminating the need for a monologue; elementary not the ability to correctly expound.